

Sammanställning remissvar Norra Igelbäckens naturreservat

Remissvar på förslaget till ”Norra Igelbäckens naturreservat i Järfälla”. Med förkortningen Bmf menas i detta dokument bygg- och miljöförvaltningen i Järfälla kommun.

Samråd

Förslaget har varit utsänt på samråd under tiden 2 oktober – 10 november 2017. Det har funnits tillgängligt på kommunens hemsida. Två respondenter (Sundbybergs stad och Järfälla kommun, Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden) begärde en något förlängd svarstid och inkom med svar enligt denna. Fortifikationsverket inkom med svar först muntligt 2017-12-04 och sedan skriftligen.

Följande har inte inkommit med skriftligt svar:

1. Barkarby flygklubb
2. Boverket
3. Brandkåren Attunda
4. Colt Technology Services AB
5. EON Elnät, Gas Värme
6. IP-Only Networks AB
7. Järfälla kommun, Socialnämnden
8. Järfälla ryttaförening
9. Järfälla Viltvårdare
10. Kyrkbyns vänner
11. Luftfartsverket
12. Mats Hedeland, Antuna Gård
13. Naturhistoriska Riksmuseet
14. Naturvårdsverket
15. Norrvatten
16. Riksantikvarieämbetet
17. SITAB Infrastruktur Förvaltning AB
18. Stadsdelsförvaltningen Spånga-Tensta
19. Stockholm Vatten och Avfall
20. Stokab
21. Storstockholms Lokaltrafik
22. Svensk Infrastruktur AB
23. Tele 2 Sverige AB
24. Telenor Sverige AB
25. Züblin

Följande har meddelat att de inte lämnar synpunkter:

1. Solna stad
2. Statens geologiska undersökning
3. Storsthlm (f.d. Kommunförbundet Stockholms Län)

Följande har angett att förslaget har lämnats utan erinran:

1. AB Fortum Värme
2. F8 Kamratföreningen
3. Fortifikationsverket (muntligen 2017-12-04 Rigo Derler, samt skriftligt 2017-12-15)
4. Försvarsmakten
5. Skogsstyrelsen
6. Sollentuna kommun

Följande har lämnat synpunkter på förslaget:

1. Ellevio AB
2. Fenix skärmflygklubb
3. Föreningen Rädda Järvafältet
4. Havs- och vattenmyndigheten
5. HSO Järfälla UpplandsBro (medlem i tillgänglighetsrådet)
6. Järfälla Hembygdsförening
7. Järfälla kommun kommunstyrelseförvaltningen
8. Järfälla kommun, Barn- och ungdomsnämnden
9. Järfälla kommun, Miljö- och bygglovsnämnden
10. Järvafältets Ornitologiska klubb
11. Länsstyrelsen i Stockholms län
12. Naturskyddsföreningen i Järfälla, Naturskyddsföreningen i Stockholms län, Friluftsförbundet i Järfälla, Förbundet för Ekoparken (gemensamt svar)
13. Skanova
14. SPF Seniorerna Järfälla kommun (medlem i tillgänglighetsrådet)
15. Stadsdelsförvaltningen Rinkeby- Kista
16. Stockholms läns landsting, Förvaltning för utbyggd tunnelbana
17. Stockholms läns landsting, Tillväxt och regionplaneförvaltningen
18. Stockholms läns museum
19. Stockholms stad (Trafikkontoret, Fastighetskontoret, Miljöförvaltningen, Stadsbyggnadskontoret, Stadsledningskontoret, Exploateringskontoret)
20. Sundbybergs stad
21. Svenska Kraftnät
22. Svenska Turistföreningen
23. Trafikverket
24. Vattenfall Eldistribution AB

Inkomna skrivelser och bygg- och miljöförvaltningens bemötande

Nedan följer en sammanfattning och sammanställning av inkomna synpunkter samt bygg- och miljöförvaltningens kommentarer och förslag på bearbetningar av reservatsförslaget. Inkomna skrivelser i sin helhet finns tillgängliga hos bygg- och miljöförvaltningen i tekniska nämndens diarium. Inkomna synpunkter som handlar om områden och förutsättningar utanför föreslaget reservatsområde har inte behandlats i reservatsärendet.

1.Ellevio AB

Ellevio anger att de har koncessionsområde som gränsar till naturreservatet och att de kan behöva utföra arbeten i närheten av området.

Bygg- och miljöförvaltningens kommentar:

Reservatsförslaget reglerar inte området utanför naturreservatet och utgör heller inte hinder för innehavare av ledningar att utföra drift av inom reservatet befintliga ledningar med tillhörande ledningsanläggningar. Synpunkterna medför inga förändringar i beslut eller skötselplan.

2.Fenix skärmflygklubb

Fenix-skärmflygklubb skriver att de i nuläget inte hade möjlighet att svara men att de är övertygade att naturreservatet kan vara förenligt med deras fortsatta idrottsverksamhet på området. De hänvisade istället till den skrivelse de skickat 11 november 2016 till Ekologigruppen om idrott och naturreservat på Barkarbyfältet, som också bilades yttrandet. Vidare framför de att de tror inrättandet ligger ganska långt fram i tiden och att återskapande av natur kan göras först efter tunnelbanebygget.

Bygg- och miljöförvaltningens kommentar:

Reservatsförslaget förbjuder inte skärmflygklubbens verksamhet, vilken efter inrättande kan fortsätta bedrivas i enlighet med reservatförslagets syfte och föreskrifter. Beslut om inrättande av naturreservatet planeras tas upp på kommunfullmäktigemöte innan september 2018 men återställningsarbeten efter utbyggnad av tunnelbanan ligger ytterligare några år längre fram i tiden. Skötselplanen medger flera olika åtgärder för att stärka biologisk mångfald i området och dessa kommer utföras succesivt i olika områden med hänsyn tagen till olika verksamheters markanspråk under bygg-tid. Synpunkterna medför inga förändringar i beslut eller skötselplan.

3.Föreningen Rädda Järvafältet

Föreningen Rädda Järvafältet skriver att de länge drivit kravet om att säkra skyddet av naturmiljön mellan Säbysjön och Akallavägen undan exploatering och välkomnar därför förslaget. De framför vidare att de beklagar att reservatet är mindre omfattande i storlek än det förslag som remitterades under 2004 och önskar att planerna för Barkarbystaden korrigeras och reservatet utvidgas, bl.a. med Hästa klack. De skriver att de anser att kommunen i programmet "Aldrig långt till naturen" (Länsstyrelsens rapport 2003:20) lovat att skydda ett större område. De påpekar också att det finns ett område kring Igelbäcken nedströms Kymplingelänken/E18 i Sundbybergs stad som inte ingår i någon form av reservat och att de önskar att Järfälla kommun tillsammans med övriga kommuner längs dalgången verkar för att Sundbybergs stad utvidgar sitt reservat till att omfatta den saknade biten. De framför också att hur områdena i reservatets ytterdelar och strax utanför reservatet förvaltas kommer vara betydelsefullt och önskar att detta samordnas och regleras.

Bygg- och miljöförvaltningens kommentar:

Bmf har arbetat fram ett reservatsförslag utifrån det uppdrag som den styrande koalitionen givit avseende naturreservatets avgränsning och föreskrifter. Det program som omnämns av föreningen Rädda Järvafältet är ett planeringsunderlag vari kommunen visat sin intention att skydda ett område kring Igelbäcken som naturreservat. Reservatsförslaget har kompletterats så att programmet "Aldrig långt till naturenskydd av tätortsnära natur i Stockholmsregionen" (Länsstyrelsens rapport 2003:20), också lagts till i ett förtydligande stycke om Planer och förordnanden. Bmf har tagit till sig informationen om den kvarvarande oskyddade delen av Igelbäcken i Sundbybergs stad och instämmer i vikten av att Igelbäckens hela sträckning får ett skydd. Ansvar för skötsel av den framtida gröna kajen i mötet mellan stad och naturreservat kommer, liksom skötseln av naturreservatet, att ligga på Bmf och skötseln av området kommer preciseras närmare i arbetet med berörda detaljplaner och den faktiska utformningen.

4.Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten tillstyrker förslaget till beslut om bildande av naturreservat och välkomnar att området skyddas som naturreservat. Området bedöms fylla de kriterier för limniskt inriktade naturreservat som angivits av Havs- och vattenmyndigheten och bidrar till etappmålet för biologisk mångfald och skydd av sjöar och vattendrag.

Bygg- och miljöförvaltningens kommentar:

Synpunkterna medför inga förändringar i beslut eller skötselplan.

5.HSO Järfälla UpplandsBro (medlem i tillgänglighetsrådet)

HSO Järfälla UpplandsBro skriver att alla människor, oavsett funktionsnedsättning, har stor nytta av tillgång till väl vårdad natur och att de bedömer förslaget genomtänkt i dessa avseenden. De önskar vidare att befintlig barnkonsekvensanalys kompletteras med en liknande konsekvensanalys för fler kategorier av funktionsnedsättningar. Slutligen bedömer de att det är i arbetet med detaljplan för området som mer ingående synpunkter på tillgänglighet kan ges och att de önskar bidra med dessa genom kommunens tillgänglighetsråd.

Bygg- och miljöförvaltningens kommentar:

Reservatsförslaget ger förutsättningar för utveckling av flera olika friluftslivsanläggningar som kommer kunna bidra med mervärden för vistelse i området också för personer med funktionsnedsättningar. I tillgänglighetsrådet i Järfälla tas olika konsekvenser för flera kategorier av funktionsnedsättningar upp. Bmf ser positivt på att ta med tillgänglighetsfrågor i dialog med HSO genom tillgänglighetsrådet, vid framtida anläggning av entréer och anordningar. Synpunkterna medför inga förändringar i beslut eller skötselplan.

6.Järfälla Hembygdsförening

Järfälla hembygdsförening tillstyrker förslaget och framför att det överensstämmer i hög grad med hembygdsrörelsens grundsyn, vision och fokusområden. De framhåller vikten av att de kulturhistoriska och naturhistoriska sambanden stärks och att kulturarvet skyddas och bevaras. De önskar att fornminnen och kulturarvsplatser förses med skyltar och att avståndet mellan naturreservat och den nya bebyggelsen blir tydligt. De ser positivt på generationsöverskridande aktiviteter som t.ex. fagning och slåtter i området.

Bygg- och miljöförvaltningens kommentar:

Reservatsförslaget tar upp kulturhistoriska bevarandevärden och anger också att syftet med reservatet nås genom att områdets kulturlämningar från olika tidsepoker tas tillvara och utvecklas. Skötselplanen ger möjlighet att genom olika skötselåtgärder, som röjning, slåtter, skyltning, stärka och bevara fornminnen och kulturarvsplatser och att utforma mötet med staden på ett tydligt sätt. Synpunkterna medför inga förändringar i beslut eller skötselplan.

7. Järfälla kommun kommunstyrelseförvaltningen

Kommunstyrelseförvaltningen anser att framtaget material inför beslut angående förslag till inrättande av Norra Igelbäckens naturreservat är gediget, men vill försäkra sig om ett antal planeringsprinciper som har bäring på tunnelbanan och stadens utbyggnad och utveckling och bra förutsättningar för naturreservatet.

De skriver att de ser fördelar med att spara en större del av den hårdgjorda ytan av rullbanan än vad reservatsförslaget medger samt önskar möjlighet, att om det bedöms lämpligt, kunna leda om Igelbäcken så den rinner runt rullbanan i stället för nuvarande sträckning. De framför vidare att anpassning av friluftslivets anläggningar är för låst och föreslår därför att naturreservatet styr funktioner istället för exakt placering. De anser också att det är av största vikt att det kommer finnas möjlighet att anlägga infrastruktur under mark efter att beslut om naturreservat tagits samt att det också behöver finnas möjlighet att kunna avlägsna befintlig infrastruktur under mark och utföra saneringsåtgärder om behov av detta uppstår. De anser att det behöver tydliggöras vilken kvalitet på dagvatten som krävs för att det ska kunna ledas vidare till Igelbäcken och vad konsekvenserna blir för utbyggnaden av staden om dagvatten inte är rent när det når Igelbäcken. Slutligen föreslår de att reservatsgränsen anpassas alternativt föreskrifter ändras, så att det regionala cykelstråket utmed Norrviksvägen vid behov kan justeras samt att västra gränsen justeras mellan Akallalänken och Norrviksvägen för att möjliggöra en eventuell vägkoppling till Akallalänken.

Bygg- och miljöförvaltningens kommentar:

Reservatförslaget anger att syftet med reservatet nås tex genom att areal hårdgjord yta på rullbana samt taxibanor, framförallt i områden öster om Igelbäcken minskas. Skötselplan samt föreskrifter ger möjlighet för kommunen att utföra åtgärder på lämpligt sätt som medför att reservatets syfte uppnås och medger t.ex. att Igelbäckens kulverterade del kan ledas i ny sträckning inom skötselområde 6 om det bedöms lämpligare. Bmf har justerat reservatsföreskrifterna i beslutsdelen under B genom att ta bort hänvisning till bilaga 5, så att det blivit tydligare att friluftsanläggningarna inte är platslåsta utan kan anläggas där lämplig funktion önskas. Vidare har föreskrifterna i beslutet justerats så att nyanläggning av mark- eller luftledning är tillståndspliktig så att det därmed finns möjlighet att anlägga infrastruktur under mark, och det har ytterligare förtydligats i D5 att föreskrifterna inte utgör hinder för innehavare av ledningar att utföra drift av inom reservatet befintliga ledningar med tillhörande ledningsanläggningar. Reservatbeslutet medger redan borttagande av störande och farliga anläggningar från tidigare verksamheter men har under B4 kompletterats med förtydliganden om möjligheter för borttagande av anläggningar och ledningar samt utförande av saneringsåtgärder. Vidare har beslutet kompletterats med ett förtydligande av vad rent dagvatten är. Oavsett inrättande av naturreservat, så är konsekvenserna för kommunen om orent dagvatten når Igelbäcken att miljö kvalitetsnormerna riskerar påverkas negativt och att kommunen i förlängningen riskerar böter om Igelbäckens ekologiska status försämras. Ett robust dagvattensystem i Barkarbystaden

som renar så nära källan som möjligt är en lösning. Vilka specifika konsekvenser som blir för utbyggnaden av staden om dagvattnet inte är rent när det når Igelbäcken behöver bedömas inom stadsbyggnadsprojektet.

Det regionala cykelträket utmed Norrviksvägen bedöms inrymmas i de koncept på vägsektioner utanför reservatet som Bmf har för den genomkorsande Norrviksvägen. Slutligen har Bmf gjort två mindre justeringar av reservatsgränsen i området söder om Norrviksvägen så att eventuell trafikcirkulationsplats mot Akallälänken inryms utanför reservatet.

8. Järfälla kommun, Barn- och ungdomsnämnden

Barn- och ungdomsnämnden ser positivt på att ett naturreservat skapas i närheten av Barkarbystaden då det skapar möjligheter för barn och ungdomar att vistas i grönområden. De framför också att det är viktigt att bra gång- och cykelvägar kopplar ihop naturreservatet med Barkarbystaden och övriga delar av kommunen.

Bygg- och miljöförvaltningens kommentar:

Reservatsbeslutet ger möjligheter för gång- och cykelvägar i reservatet. Synpunkterna medför inga förändringar i beslut eller skötselplan.

9. Järfälla kommun, Miljö- och bygglovsnämnden

Miljö- och bygglovsnämnden ser positivt på den tydliga beskrivningen av ansvariga för skötsel och tillsyn. Det anser dock att det kan ytterligare förtydligas att det är miljö- och bygglovsnämnden i Järfälla kommun som avses som tillsynsmyndighet. De önskar vidare förtydligande i syftestexten om friluftslivets behov av ytor för rekreation och områden för friluftslivet. De önskar också att avsikten med syftesskrivelserna utvecklas för att underlätta tillsynsmyndighetens tolkning vid handläggning av dispenser och tillstånd. De skriver också att de önskar att ansvarsfördelningen förtydligas under uppföljning av skötselåtgärder och bevarandemål i skötselplanen.

Bygg- och miljöförvaltningens kommentar:

Bmf har ytterligare förtydligat ansvarsfördelningen för förvaltare och tillsynsmyndighet under uppföljningsstycket i skötselplanen. Syftestexten har också förtydligats och justerats till texten; ”syftet med Norra Igelbäckens naturreservat är också att tillgodose behovet av tätortsnära områden för friluftslivet”. Bmf gör bedömningen att justerad syftestext tillsammans med skäl för beslut nu är lämpligt för att uppnå syftet med naturreservatet och för att kunna göra de avvägningar i dispens- och tillståndsprövningar som miljöbalken och föreskrifter ger stöd för.

10. Järvafältets Ornitologiska klubb

Järvafältets ornitologiska klubb ser positivt på bildande av Norra Igelbäckens naturreservat. De anser att reservatets omfattning måste markeras tydligt med skyltar eller staket och att kulverteringen av Igelbäcken ska upphöra genom att bäcken grävs fram och meandras. De skriver att de är mycket nöjda med att en ny våtmark anläggs invid bäcken och att de önskar den så stor som möjligt och gärna reglerbar. De påpekar att tidsplaneringen av när åtgärderna gällande avfasning av kantzon runt Igelbäcken, skapande av våtmark samt uppgrävning av kulvert ska ske är planerade för långt fram i tiden. De påtalar också att det kan bli svårigheter med tillsynen av framförallt föreskrifter gällande okopplat husdjur, cykling, ridning samt användande av störande ljud i reservatet. De anser även att flygande med drönare och landning av luftballong inom reservatet ska vara förbjudet.

Bygg- och miljöförvaltningens kommentar:

Bmf ska i enlighet med reservatsbeslutet markera ut reservatets gränser och öppna upp den kulverterade delen av Igelbäcken. Bmf har tagit hänsyn till flera faktorer (bland annat utbyggnaden av tunnelbanan) vid planeringen av åtgärder inom reservatet och med hänsyn tagen till dessa satt upp den tidsplan som återfinns i skötselplanen. Kommunen är medveten om att tillsyn kan vara svårt att bedriva i tillräcklig omfattning men anser kvarstående inskränkningar vara motiverade. Vad det gäller landning av luftballong och flygande av drönare bedömer kommunen att det inte finns skäl att reglera dessa mer i detalj.

11. Länsstyrelsen i Stockholms län

Länsstyrelsen i Stockholms län ser positivt på bildandet av reservatet och inkommer med förslag på justeringar av beslutsdelen i syfte att ytterligare förtydliga och korrigera formalia. Synpunkterna rör i främst formulering och utformning av syfte och föreskrifter, samt de avsnitt i beslut och skötselplan som är kopplade till dessa. Dessa synpunkter redogörs inte för i detalj här utan finns att begära ut från kommunen.

Bygg- och miljöförvaltningens kommentar:

Länsstyrelsens synpunkter om utformningen av syfte och föreskrifter m.m. har beaktats och ändringar har gjorts efter överläggningar med länsstyrelsen.

12. Naturskyddsföreningen i Järfälla, Naturskyddsföreningen i Stockholms län, Friluftsförbundet i Järfälla, Förbundet för Ekoparken (de har skickat ett gemensamt svar)

Naturskyddsföreningen i Järfälla, Friluftsförbundet i Järfälla, Naturskyddsföreningen i Stockholms län, och Förbundet för Ekoparken (hädanefter nedan kallat Föreningarna) framför i ett gemensamt svar att de ser positivt på reservatsbildandet och att den svaga och viktiga länken i Järvakilen ges ett skydd. Men att de samtidigt anser att naturreservatet borde givits en kraftfullare utformning och omfattning.

Föreningarna tar sedan i sitt svar främst upp olika aspekter på vad de anser utgör problem med Barkarbystadens utbredning, planering och brist på samspel med naturreservatet. De anser att genom samplanering kan Barkarbystadens värde öka samtidigt som naturreservatets funktion förbättras.

Föreningarna anser att de mål som anges i RUFSS 2050 om att stärka och utveckla de svaga sambanden inte kommer att uppnås utan tvärtom försvagas. Föreningarna anser också att kommunen inte haft en integrerad planering av Barkarbystaden och naturreservatet så som beskrivs i RUFSS 2050, där planering av grönområden ska ske integrerat med annan markanvändning, särskilt med planering av bebyggelsen. Föreningarna skriver vidare att de tycker det är bra att bevarandevärden har belysts men att de inte finner att planeringen av naturreservatet skett utifrån en ambition att systematiskt och så gott som möjligt stärka den biologiska mångfalden. De tror att det vore värdefullt om ytterligare inventeringar utfördes, så olika biotoper kan stärkas för t.ex. groddjur, lärkor m.fl. Föreningarna säger även att tyngdpunkten lagts på rekreation och inte naturvärden i avvägningen, vilket ytterligare försvagar ett redan svagt gröns samband, och att de inte kan urskilja någon systematisk planering för biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Vidare anser de att den minskning av areal av aktuellt reservatsförslag jämfört med reservatsförslaget 2004, försvagar eko-

logiska spridningssamband eftersom områden med höga naturvärden istället bebyggas. De menar även att Hästa Klack bör ingå i naturreservatet.

Föreningarna bedömer det också viktigt att samordning sker för ekodukt/sociodukt i lämpligt läge och utformning mellan Igelbäckens kulturresevat, Norra Igelbäckens naturreservat samt Hansta naturreservat.

Föreningen tar även upp att saneringen av den gamla brandövningsplatsen i Barkarbystaden 3 måste ske med yttersta aktsamhet så att spridningen av PFOS till Igelbäcken inte ökar.

Föreningarna tar slutligen upp att naturreservatets känsliga läge innebär att ljusföroreningar bör ges särskild uppmärksamhet.

Bygg- och miljöförvaltningens kommentar:

Bmf har i "Program för ett bostadsnära reservat i hjärtat av Järva" beskrivit förutsättningar och delar av det förarbete som ligger till grund för reservatsförslaget. Bmf har sedan arbetat fram ett reservatsförslag utifrån det uppdrag som den styrande koalitionen givit avseende naturreservatets avgränsning och föreskrifter. I planeringsunderlaget programmet "Aldrig långt till naturen-skydd av tätortsnära natur i Stockholmsregionen" (Länsstyrelsens rapport 2003:20) har kommunen tagit upp sin intention att skydda ett område kring Igelbäcken som naturreservat. Bmf har kompletterat beslut och skötselplan med ett förtydligande stycke om Planer och förordnanden.

Bmf bedömer att reservatsförslaget skapar många olika förutsättningar att stärka den biologiska mångfalden inom reservatsområdet och att skötselplanen drar upp riktlinjer och preciserar åtgärder i rum och tid så att ett systematiskt arbete med biologisk mångfald, ekosystemtjänster och ekologiska spridningssamband kan utföras. Bmf har under 2016-2017 utfört en biotopkartering av Igelbäcken och ytterligare naturvärdesinventeringar har utförts i arbetet med att ta fram en handlingsplan för ökad biologisk mångfald i Järfälla. Dessa underlag kommer att användas i den fortsatta planeringen och skötseln av områdets naturvärden. Bmf anser vidare att lämpliga avvägningar gjorts mellan naturvärden och rekreativvärden, vilket ytterligare framgår i syfte, skäl och bedömning för beslutet.

Reservatsförslaget hindrar inte ev. anläggningar som krävs för landskapsbro eller viltpassage som gynnar områdets funktion som länk för biologisk mångfald och friluftsliv i den gröna kilen. Bmf anser det angeläget att landskapsbron, som tas upp i Åtgärdsvalstudie - vägnät Hjulsta/Barkarby (TRV 2015:232)", genomförs, då dalgången är en viktig länk i den regionala Järvakilen, och blir än viktigare som grön länk mot bakgrund av utbyggnad av vägar och trafikplatser.

Bmf instämmer i vikten av att utföra sanering av miljöfarliga ämnen (tex PFOS-förekomst vid gamla brandövningsplatsen utanför reservatet) så att ytterligare spridning förhindras. Ett projekt är påbörjat för sanering av gamla brandövningsplatsen.

Kommunen har ett belysningsprogram (antaget under 2017) där det anges att: "I naturreservaten ska belysning ske med stor hänsyn och primärt placeras vid entrézoner. Ledningsdragning, ljussken och ljustemperatur har stor påverkan på växt- och djurliv och ska beaktas." Belysningsplanering kommer utföras i enlighet med det gällande belysningsprogrammet.

13. Skanova

Skanova hade inget att erinra mot förslaget men påtalade att de har luftteleledningar med tillhörande anläggningar inom området som de önskar behålla i nuvarande läge, för att undvika olägenheter och kostnader i samband med ledningsflyttning.

Bygg- och miljöförvaltningens kommentar:

Reservatförslaget innebär inget krav på att flytta befintliga ledningar och utgör inte hinder för drift av ledningar med tillhörande ledningsanläggningar. Synpunkterna medför inga förändringar i beslut eller skötselplan.

14. SPF Seniorerna Järfälla kommun (medlem i tillgänglighetsrådet)

SPF Seniorerna uppskattar att kommunen gör mer mark tillgänglig för friluftsliv och värnar miljön i den gröna kilen. De framför att skötselplanen är av stor vikt. De skriver att grönlingen har boplats i kulverten och att det är synnerligen viktigt att den inte försvinner från Igelbäcken på grund av att kulverten rivs. De önskar vidare att det från början planeras för tillgänglighet av rastplatser, p-platser för handikappfordon nära infotavlor för hämtning eller lämning och toaletter så att vistelse kan ske under några timmar. Även senioranpassad anläggning för fysisk aktivitet framhålls.

Bygg- och miljöförvaltningens kommentar:

Grönlingen finns idag inte i Igelbäckens sträckning i Järfälla utan endast nedströms och hotas således inte av borttagande av kulverten. Återställning till ett vattendrag som är öppet och naturligt kommer utföras med stor försiktighet och skapar i stället bättre försutsättningar för djurs och växters etablering och rörelser i och kring bäcken. Reservatförslaget förhindrar inte uppförande av tillgänglighetsanpassade anläggningar eller rekreationsanläggningar. Bmf anser att planering av t.ex. angörande p-platser behöver utföras i samband med detaljplaneringen av intilliggande område utanför reservatet. Synpunkterna medför inga förändringar i beslut eller skötselplan utöver att det i skötselplanen ytterligare förtydligats att tillgänglighetsåtgärder som parkeringsplatser kan anläggas vid behov.

15. Stadsdelsförvaltningen Rinkeby- Kista

Stadsdelsförvaltningen Rinkeby-Kista är positiv till planen att skapa Norra Igelbäckens naturreservat. De anser det viktigt att öka tillgängligheten till norra delen av Järvafältet med tex landskapsbroar. De framför vidare att det är viktigt att föreskrifterna inte hindrar framtida anläggning av anslutande stigar och kommunikationer. De anser också att tältning bör förbjudas helt, för att inte försvåra deras preventiva arbete mot olovliga bosättare och tältläger. Slutligen anser de att fyrverkerier bör förbjudas helt.

Bygg- och miljöförvaltningens kommentar:

Reservatsbeslut och skötselplan hindrar inte åtgärder som främjar reservatets rekreativa värden. Bmf bedömer att möjlighet att sätta upp tält i samband med tex friluftsansamlingar behöver finnas i området men ser också behov av att förtydliga föreskriften om tältning för att undvika oönskade bosättningar och har därför justerat föreskrift om tältning i beslutet så att det är förbjudet att tälta, annat än genom tillstånd vid organiserade tävlingar eller arrangemang där detta är motiverat. Bmf anser att en reglering av fyrverkerier i reservatet är viktigt för att begränsa skador på djur och natur. De västra delarna av rullbanan kommer vara viktiga för att kunna koncentrera aktiviteter och avlasta omkringliggande naturområden. Fyrverkerier och andra pyrotekniska varor och hur de får användas i kommunen regleras i Allmänna Lokala

Ordningsföreskrifter för Järfälla kommun. Vid behov kommer ytterligare inskränkning av användandet av fyrverkerier och andra pyrotekniska varor regleras genom justering av de Allmänna Lokala Ordningsföreskrifterna.

16. Stockholms läns landsting, Förvaltning för utbyggd tunnelbana (FUT)

FUT skriver att de vill försäkra sig om att de kan bygga inom det område som angetts i inskickad kartbilaga och ritning, som också är deras underlag för det förfrågningsunderlag som de håller på att ta fram. Ritningen visar även möjlig dragning för e.ons matning till FUT:s kommande elnätsstationer och dike för avrinning av rent dagvatten.

Bygg- och miljöförvaltningens kommentar:

Reservatsförslaget utgör inget hinder för byggnation och drift av avluftningstorn med tillfartsväg som behöver uppföras inom zon C. Föreskrifterna utgör inget hinder för etableringsområde och arbeten inom zon B i samband med utbyggnad av tunnelbanan. Bmf har stämt av och därefter justerat undantagstexterna och lämpliga zonavgränsningar för FUT:s vidkommande. Reservatsbeslutet har också justerats genom förtydligande i undantag D 5 så att föreskrifterna inte utgör hinder för innehavare av ledningar att utföra drift av inom reservatet befintliga ledningar med tillhörande ledningsanläggningar och anläggning av ny luft- eller markledning har möjliggjorts genom tillståndsplikt.

17. Stockholms läns landsting, Tillväxt och regionplaneförvaltningen

Tillväxt- och regionplanekontoret ser att föreslaget naturreservat är förenligt med RUF 2050 liksom RUF 2010. De anser det positivt att kommunen säkerställer det utpekade svaga gröna sambandet i Järvakilen som naturreservat, så den goda vattenkvaliteten kan bibehållas och så människor kan nyttja området som friluftsområde. De framför vidare att de ser positivt på ambitionen att tillgängliggöra naturreservatets värden för boende och besökare i den regionala stadskärnan. De vill också påtala möjligheten till multifunktionell markanvändning, genom att använda den kulturhistoriskt värdefulla rullbanan till hårdgjord lek och aktivitetsyta. De skriver vidare att det för bygget av tunnelbanan krävs ytor med rätt kvalitet i zon B och C för att uppföra avluftningstorn samt möjlighet att ta sig via väg genom zon A till tornet. Marken för tillfällig nyttjanderätt under byggnation av avluftningstorn förutsätts inte påverkas av naturreservatsbildandet. De skriver också att det krävs möjlighet att underhålla avluftningstornet på lämpligt vis. Slutligen skriver de att framkomligheten mellan Barkarbystaden och Akalla behöver förtydligas då de anser att reservatsbildandet påverkar möjligheten till alternativa vägförbindelser för kollektivtrafik.

Bygg- och miljöförvaltningens kommentar:

Reservatsförslaget utgör inget hinder för byggnation och drift av avluftningstorn med tillfartsväg som behöver uppföras inom zon C. Zon C har utökats upp mot rullbanan så att marken för tillfällig nyttjanderätt under byggnation av avluftningstorn kan anpassas på lämpligt vis. Föreskrifterna utgör inget hinder för etableringsområde och arbeten inom zon B i samband med utbyggnad av underliggande tunnelbanesystemet. Bmf har stämt av och därefter justerat undantagstexterna och lämpliga zonavgränsningar för FUT:s vidkommande.

Reservatsbeslutet har också justerats genom förtydligande i undantag D 5 så att föreskrifterna inte utgör hinder för innehavare av ledningar att utföra drift av inom reser-

vatet befintliga ledningar med tillhörande ledningsanläggningar och anläggning av ny luft- eller markledning har möjliggjorts genom tillståndsplikt.

Vid Norrviksvägen finns ett vägområde med buffertzona på ca 36,5 meter som inte tagits med i reservatsförslaget, så att framtida anpassningar av väg och ledningsinfrastruktur primärt kan hamna utanför reservatet. Två mindre justeringar av reservatsgränsen i området söder om Norrviksvägen har gjorts så att eventuell trafikcirkulationsplats mot Akallalänken inryms utanför reservatet. Kollektivtrafikens behov bedöms inrymmas i de koncept på vägsektioner som Bmf har för den genomkorsande Norrviksvägen.

18. Stockholms läns museum

Stockholms länsmuseum anser att naturreservat är i princip positivt från kulturmiljösynpunkt och att områdets fornlämningar och historiska avtryck kan åskådliggöras bättre inom ramen för ett naturreservat. De hade önskat reservatet hade innefattat ett större område, likt 2004 års förslag, för att omfatta även järnålderslämningar i skogsområde i nordväst. De föreslår att en inventering av området görs som grund för en fördjupad kulturmiljöanalys. De skriver vidare att det är angeläget att den kallmurade stenbron som löper över Igelbäcken i reservatets norra del åtgärdas genom att träd vid bron landfästen avverkas. De nämner även att det behövs samråd med Länsstyrelsen före det att avfasningen av kantzonen runt Igelbäcken utförs.

Bygg- och miljöförvaltningens kommentar:

Bmf har arbetat fram ett reservatsförslag utifrån det uppdrag som den styrande koalitionen givit avseende naturreservatets avgränsning och föreskrifter. De kulturhistoriska bevarandevärdena beskrivs och ingår som en viktig del i beslutsunderlaget och skötselplanen. En fördjupad kulturmiljöanalys för att kunna tolka och sätta kulturlämningar i ett sammanhang, innebär en inventering av ett större område än naturreservatet, inkluderande bl.a. även området för Barkarbystaden. Detta uppdrag ligger dock inte inom reservatsbildandets ramar.

Bmf har tagit till sig Länsmuseumets information om samrådplikt och arkeologisk kontroll och lagt till ett förtydligande stycke om fornlämningar under Upplysningar i beslutet. Vidare finns det i skötselplanen utrymme för åtgärder för att skydda stenbron.

19. Stockholms stad (Trafikkontoret, Fastighetskontoret, Miljöförvaltningen, Stadsbyggnadskontoret, Stadsledningskontoret, Exploateringskontoret)

Stockholms stad anser att det är glädjande att Järfälla nu skyddar den sista biten i Igelbäckens lopp. Stadsledningskontoret framför att de gärna ser att reservatsföreskrifterna kunde överensstämja med gällande föreskrifter för intilliggande Igelbäckens kulturresevat.

Exploateringskontoret tycker förslaget skapar tydliga riktlinjer för att bevara och förstärka Järva friluftsområde.

Stadsbyggnadskontoret framför att det vore en fördel om formuleringarna kring syftet med Norra Igelbäckens naturreservat överensstämde med Igelbäckens kulturresevat.

Miljöförvaltningen och trafikkontoret anser att det kan vara lämpligt att införa tillståndsföreskrifter för mindre omfattande åtgärder, istället för att som i förslaget ha dem under förbudsföreskrifterna. De ser vidare positivt på de åtgärder som är planerade för själva bäcken.

Stadsbyggnadskontoret anser det viktigt att en attraktiv och trygg koppling mellan Barkarbystaden och Akalla kan skapas. De föreslår vidare att en zonerings görs för att undvika diskussion om placering av anordningar i de delar av reservatet som har de mest känsliga natur- och kulturvärdena.

Bygg- och miljöförvaltningens kommentar:

Norra Igelbäckens naturreservat kommer angränsa till 3 st. reservat; Västra Järvafältets samt Hansta naturreservat och Igelbäckens kulturresevat. I arbetet med reservatsförslaget har deras (likväl som övrigas nedströms liggande naturreservat utmed Igelbäcken) olika syften och föreskrifter studerats för att bedöma lämplighet och aktualitet för Norra Igelbäckens naturreservat, för att i utvärdera möjligheter för överensstämmande formuleringar i beslutet. Varje reservatsområde är dock unikt och intresseprövningen behöver göras efter dess förutsättningar, vilka också påverkar valet mellan kultur- respektive naturreservat. Inskränkningar får inte gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet skall tillgodoses (7 kap. 25§MB). Järfälla har valt att gå fram med ett naturreservatsförslag, vilket därför inte kan överensstämma helt med kulturresevatets beslutsformuleringar.

Bmf har tagit till sig synpunkten på föreskrifternas formulering gällande tillståndspliktiga åtgärder och i beslutet förtydligat indelningen av förbud, tillståndspliktiga åtgärder samt undantag efter avvägning som bedömts lämplig. Skötselplanen ger utrymme för olika anläggningar och åtgärder och i programmet för ett bostadsnära reservat i hjärtat av Järva dras riktlinjer för områdets skötsel upp. Det bedöms inte nödvändigt att ytterligare precisera området i zoner eftersom avvägningar kommer behöva göras och grunden för dessa också kan förändras över tid. Bmf instämmer slutligen i att en trygg koppling mellan Barkarbystaden och Akalla behövs och att samordning mellan kommunerna borgar för bäst resultat.

20. Sundbybergs stad

Sundbybergs stad välkomnar förslag till beslut om naturreservatet och anför att de är positiva till att åtgärder i Igelbäcken samt i dess närhet vidtas för att öka de rekreativa värdena och gynna den biologiska mångfalden. De framför vidare att de ser borttagning av kulvert liksom en återställning av Igelbäcken som mycket positivt. De bedömer att förslaget reservat kommer bidra till att syftet med reservatet uppnås.

Bygg- och miljöförvaltningens kommentar:

Synpunkterna medför inga förändringar i beslut eller skötselplan.

21. Svenska Kraftnät

Svenska kraftnät påtalade att de invid det aktuella reservatsområdet utreder framkomligheten för en ny elförbindelse. De framför att utredningar pågår som kan resultera i flera, utökade eller justerade korridorer och att alternativ med markkabelförläggning eller luftledning kan komma aktualiseras i området som omfattas av förslaget reservat. De önskar därför att hänsyn tas till den planerade elförbindelsen och att framkomligheten för densamma inte försvåras till följd av reservatsföreskrifter, mer specifikt föreskrift A2, förbud att uppföra eller anlägga byggnad, [, luft- eller markledning,...]. De skriver slutligen att de ser fram mot fortsatt dialog och samråd.

Bygg- och miljöförvaltningens kommentar:

Bmf håller med om vikten av att ha en ändamålsenlig elförsörjning i Stockholmsregionen och anser också att dess placering behöver utredas så att den lämpligaste korridoren kan identifieras. Reservatsföreskriften A2 i förslag till beslut har justerats så att

arbeten med ny ledningsinfrastruktur kan uppföras eller anläggas med tillstånd. Föreskrifterna utgör heller inte hinder för drift av ledningar med tillhörande ledningsanläggningar. Kommunen avser fortsätta delta i dialog och samråd i detta ärende.

22. Svenska Turistföreningen

Svenska turistföreningen anser att det vid reservatsbildandet inte tagits hänsyn till det program som Länsstyrelsen i Stockholms län tagit fram, Aldrig långt till naturen - skydd av tätortsnära natur i Stockholmsregionen (Länsstyrelsens rapport 2003:20), Svenska turistföreningen noterar även att det förslag till reservat inom området som nämns i ovan program är större än det aktuella området i remissförslaget. Vidare önskar svenska turistföreningen ett nytt reviderat förslag där reservatsgränsen hamnar 300 m i väster från Igelbäckens lopp. De önskar också att ett mindre skogsområde vid Hästa klack tas med i reservatsbildandet.

Bygg- och miljöförvaltningens kommentar:

Bmf har arbetat fram ett reservatsförslag utifrån det uppdrag som den styrande koalitionen givit avseende naturreservatets avgränsning och föreskrifter. Det program som omnämns av Svenska turistföreningen är ett planeringsunderlag vari kommunen visat sin intention att skydda ett område kring Igelbäcken som naturreservat. Reservatsförslaget har kompletterats så att programmet "Aldrig långt till naturen - skydd av tätortsnära natur i Stockholmsregionen" (Länsstyrelsens rapport 2003:20), också omnämns under ett förtydligande stycke om Planer och förordnanden.

23. Trafikverket

Trafikverket ser det som angeläget att naturreservat bildas för att skydda värden inom grönkilen men att det behöver ske med hänsyn till utpekade riksintressen. De inkom med synpunkter på att reservatet inte får försvåra drift- och underhåll eller framtida åtgärder för riksintresset för kommunikation, E4 Förbifart Stockholm eller för de tunnelarbeten som krävs inom Förbifart Stockholm. De anser vidare att bildandet av reservatet och dess föreskrifter inte får vara ett hinder för genomförande av deras åtagande enligt miljödom att tillgängliggöra och tydliggöra gårdsmiljön vid Hästa gård, som delvis ligger i Järfälla kommun. De framför också att reservatsföreskrifterna inte får hindra eventuella anläggningar som krävs för landskapsbro/passage över Akallalänken och att de önskar en samordning med kommunen och Stockholms stad för att funktionen av landskapsbron i den gröna kilen ska bli bra. De uttrycker slutligen farhågor med att ha ett stråk tvärs över reservatsområdet där bebyggelsenära rekreationsaktiviteter med mer intensiv skötsel tillåts. Detta eftersom de anser att det riskerar försämra funktionen i den gröna kilen.

Bygg- och miljöförvaltningens kommentar:

Bmf har tagit till sig Trafikverkets synpunkter och lagt till undantag under D (Undantag från föreskrifterna under A-C) i beslutet, för att inte försvåra drift- och underhåll eller framtida åtgärder för E4 Förbifart Stockholm eller för de tunnelarbeten som krävs inom Förbifart Stockholm. Reservatsförslaget förhindrar inte lämpliga åtgärder för att tillvarata och utveckla kulturlämningar. Trafikverket och Stockholms stad behöver dock tillsända Bmf information om hur deras åtagande för att tillgängliggöra och tydliggöra Hästa gamla bytomt är tänkt att utföras, så att Järfälla kommun kan påverka utformningen av åtgärderna så att de lämplighetsanpassas efter platsens värden och framtida skötsel. Reservatsförslaget hindrar inte ev. anläggningar som krävs för landskapsbro/vilt passage som gynnar områdets funktion som länk för biologisk mångfald och friluftsliv i den gröna kilen. Bmf anser det angeläget att landskapsbron,

som tas upp i Åtgärdsvalstudie - vägnät Hjulsta/Barkarby (TRV 2015:232)", genomförs, då dalgången är en viktig länk i den regionala Järvakilen, och blir än viktigare som grön länk mot bakgrund av utbyggnad av vägar och trafikplatser.

Bmf har valt att i reservatsförslaget ha kvar rullbanan som en kulturhistorisk struktur för att därpå kunna koncentrera och avlasta andra delar av reservaten med avseende på rekreationsaktiviteter. Rullbanans hårda struktur är dock tänkt att i vissa delar brytas upp och ersättas med mer naturliga strukturer, för att förbättra förutsättningar för biologisk mångfald i samklang med rekreation och till nytta för den gröna kilens funktion. Bmf anser att lämplig grund lagts i beslutet för framtida nödvändiga avvägningar mellan rekreationsvärden och naturvärden.

24. Vattenfall Eldistribution AB

Vattenfall eldistribution AB skriver att de måste ha möjlighet att uppfylla de av myndigheter ställda kraven på leverenssäkerhet av el. De framför att reservatsföreskrifterna inte får utgöra hinder för ledningshavaren att utöva de rättigheter som gäller enligt gällande ledningsrätt eller servitutavtal för drift, förnyelse- och underhållsarbeten. De skriver vidare att naturreservatsförvaltaren inte i markkabelns närområde får ändra markanvändningen genom att uppföra byggnader, anläggningar, upplag etc. De informerar slutligen om att det idag finns en ledningsschakt på ca 1 meters bredd norr om Norrviksvägen och att det pågår planering för två nya ledningar med kabelstråk på ca 5 meters bredd, söder eller norr om Norrviksvägen och att avståndet mellan vägområdet och reservatgränsen inte får understiga 5 meter.

Bygg- och miljöförvaltningens kommentar:

Reservatsförslaget har förtydligats så att föreskrifterna inte utgör hinder för drift av ledningar med tillhörande ledningsanläggningar. Inför eventuella byggnationer i området kommer utföras kontroll av förekomst av befintliga ledningar via ledningskollen, så att lämplig hänsyn tas. Befintlig ledningsschakt norr om Norrviksvägen ligger utanför föreslaget reservatsområde. Vid Norrviksvägen finns ett vägområde med buffertzona på ca 36,5 meter som inte tagits med i reservatsförslaget, så att framtida anpassningar av väg och ledningsinfrastruktur primärt kan hamna utanför reservatet. Reservatsföreskriften A2 i förslag till beslut har vidare justerats så att arbeten med ny ledningsinfrastruktur kan uppföras eller anläggas med tillstånd, i enlighet med föreskrift A10.